

kommande end den første ærede Talers. Jeg skal tillade mig at knytte et Par Bemærkninger dertil. For det første vil jeg sige med Hensyn til Spørgsmaalet om at overføre Ejendomsprioriteterne til Staten, at dette jo ikke er noget nyt, at Ejendomsdele blive overførte til Staten, i alt Fald ikke efter Ministerens egen Opfattelse, thi Ministeren mener jo egentlig, at Hartkornsskatterne for en stor Del ere at betragte som prioriterede paa Ejendommene, jeg tror Ministeren har udtalt det før under Behandlingen af en tidligere Lov, og det er jo i alt Fald en ikke ualmindelig Opfattelse, som man hører fra alle de Folks Side, som ikke ere Landmænd, at Hartkornsskatterne, Gammelstatten og alt det andet er noget, vi ikke have Lov til at klage over, at vi betale forud for alle andre, for det er jo gamle Skatter, der egentlig talt ere Prioriteter. Mit Forslag vil heller ikke gaa ud paa at udbide dette til at overføre det hele; i Stedet for at være Gæld til private Folk, bliver det en Gæld til Staten, og derved bliver Prioriteten i Virkeligheden en Andel for Staten i Ejendommen; der kan ikke være noget principstridigt deri. Naar den ærede Minister siger, at dette Forslag gaar imod den tidligere ofte udtalte Tanke om Ansætteligheden af at se fri Jord i fri Mands Haand, kan jeg ikke se, at dette Forslag modarbejder denne Tanke. Nej, det, der modarbejder denne Tanke om fri Jord i fri Mands Haand, det er den nuværende Ordning af alle Samfundsforhold, det er det, at faktisk ejes Jorden ikke af de Mænd, der nominelt staa som Eiere af den, den tilhører jo netop alle andre end Ejeren. Det er jo ikke fri Jord, paa ganske enkelte Undtagelser nær, som jeg straks skal komme til. Vi føres tværtimod ved dette Forslag fra den forfærdelig ufri Tilstand, hvori vi nu ere, til i alt Fald en forholdsvis fri Tilstand, idet vedkommende Ejere staa som ubetinget Besidder af Ejendommen ud over en Værdi af $\frac{9}{12}$, hans Gæld er i alt Fald kun til Staten, i Virkeligheden til os selv, det bliver ham en Lettelse i Forhold til de enorme Byrder og den Usikkerhed, der nu hviler paa hele Forretningslivet, paa hele Virksomheden saa vel i Byerne som paa Landet; det vil kunne siges at være en Fordel for alle, og det forhindrer aldeles ikke, at han har fri Disposition over sin Ejendom og sin Maade at virke paa, saa længe han ikke kommer til Auktionsbordet, og det er dog klart, at han er langt sikrere under saadanne Forhold end under de nuværende, saa jeg kan ikke se, at Forslaget modarbejder Tanken om fri Jord. Den Mænd, der staa med en styldsat Ejen-

dom til Staten for de $\frac{9}{12}$, han staa ganske anderledes frit, end de allerfleste Ejendomsbesiddere nu gøre. Den ærede Minister sagde, vi skulde tænke os, at dette Lovforslag var fremkommet og blevet vedtaget i den Tid, da Landejendommene stode i høj Pris; jo, lad os netop tænke os det! Hvis det var kommet frem den Gang, havde Jordbruget nu staaet ganske anderledes velhavende, end det nu gør, thi det vil jo vel erindres, at det var netop den Gang, Landejendomme stod i høj Pris, at Landmændene bleve ødelagte. Det var netop den Gang, at Aarsager, som ikke vedkom dem, for det første Kommunikationsmidlernes Udvikling, Suezkanalen o. l., men navnlig hele den Børsvindelse, som jeg før sagde fandt Sted i Europa, gjorde at alle Laan i fast Ejendom bleve opsagte og fremtvang de enorme Kursstab, der gik indtil 25 pCt. Hvis vi den Gang havde haft denne Lov, hvad saa? Saa havde de $\frac{9}{12}$ af Ejendommene været Statens, saa havde der ikke været det allermindste i Vejen, Prioriteterne havde staaet urokkelig fast, der vilde ikke være opsagt en eneste Dre, tværtimod, der var kommet yderligere Tillid til Jordbruget, efterhaanden som Virksomheden udviklede sig, støttet af de Kapitaler, som nu tabtes ved Laanopsigelserne, Ejendomsbesidderne have ikke faaet en eneste Obligation opsagt, ikke mistet en Dre af deres Kapital, ikke faaet Renten forhøjet, og de havde siddet nu lige saa godt og styret deres Ejendom og ført deres Liv som Landmænd i dette Øjeblik, som de gjorde i Halvfjerdsferne, naturligvis med den forandrede Driftsmaade, der er en nødvendig Folge af de forandrede Kommunikationsforhold og sociale Forhold. Vi have maattet foretage en Omordning af vor Drift, men den have vi maattet undersøge os alligevel, samtidig med at vi have haft det enorme Tab, vi have haft, kun fordi Prioriteterne efter Børsvindelen bleve opsagte. Havde vi faaet denne Ordning indført den Gang, vare Ejendommene ikke sunkne i Værdi. Nu siger den ærede Minister, at man ikke kan paastaa, at Ejendommene ere sunkne i Værdi. Jo, de ere sunkne paa Grund af den Usikkerhed, der er i det hele. Men havde vi haft denne Ordning den Gang, vare de ikke sunkne, i alt Fald ikke mere, end al anden Virksomhed er sunkne i Værdi Verden over, men det er jo aldeles forsvindende i Sammenligning med det enorme Tab, som først Landmændene have lidt og bag efter selve Ejendommene. Den ærede Minister mener, at man gaar Grundloven for nær ved at tvinge hver Mænd til at tage Laan i Obligationer. Det kan jeg ikke se. For det første maa vi dog gaa